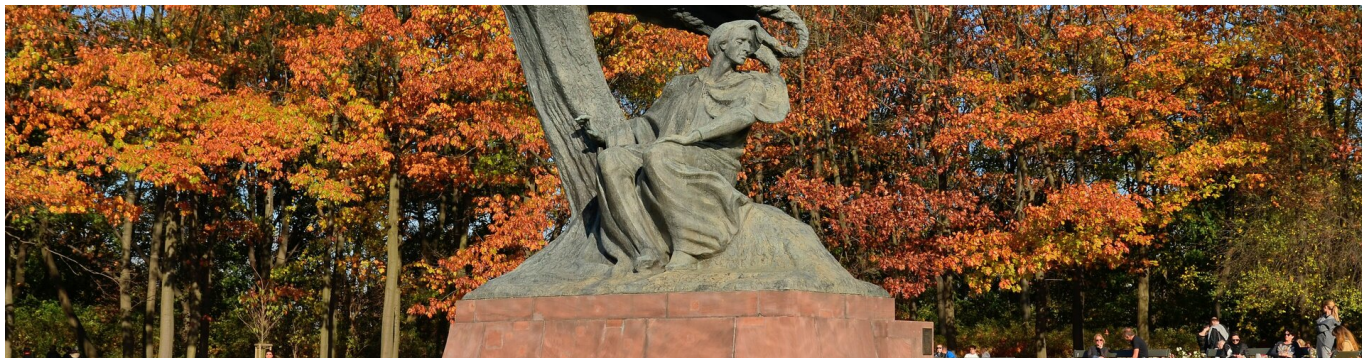

Konkurs pianistyczny im. Fryderyka Chopina

- [Konkurs pianistyczny im. Fryderyka Chopina](#)

Konkurs pianistyczny im. Fryderyka Chopina

Ważne daty

- 1810 - 1849 – lata życia Fryderyka Chopina;
- 1927 – I edycja *Konkursu Chopinowskiego*;
- 1949 – IV edycja *Konkursu Chopinowskiego*;
- 1955 – V edycja *Konkursu Chopinowskiego*;
- 1975 – IX edycja *Konkursu Chopinowskiego*;
- 2005 – XV edycja *Konkursu Chopinowskiego*.

Scenariusz lekcji dla nauczyciela:

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne, określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;

2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;

Nauczysz się

stosować właściwą terminologię muzyczną;

rozpoznawać polskich laureatów *Konkursu Chopinowskiego*;

opisywać przebieg *Konkursu Chopinowskiego*.

Historia *Konkursu Chopinowskiego*

Konkursy instrumentalne pozwalają młodym muzykom zaprezentować swój kunszt wykonawczy i interpretacyjny. Jednym z najstarszych jest *Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina*, nazywany inaczej *Konkursem Chopinowskim*. To warszawskie wydarzenie należy do najbardziej prestiżowych, a uzyskanie w nim tytułu laureata otwiera drogę do kariery światowej. Pierwsza edycja odbyła się w 1927 roku. Od początku poświęcony był tylko jednemu kompozytorowi, uważanemu za ucieleśnienie całego romantyzmu – Fryderykowi Chopinowi. Miejscem wydarzenia była sala *Filharmonii* w Warszawie, przemianowanej potem na *Filharmonię Narodową* w Warszawie. Kolejne edycje miały odbywać się co pięć lat, jednak z uwagi na II wojnę światową IV edycja konkursu musiała poczekać do roku 1949, natomiast z powodu odbudowy sali koncertowej V edycja

odbyła się sześć lat później. Kolejne edycje odbywają się według wstępnych założeń – co pięć lat.

Filharmonia Narodowa w Warszawie, odbywa się w niej Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina, [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Filharmonia_Narodowa_Warszawa.jpg), domena publiczna

1

Fryderyk Chopin (1810 – 1849) – polski kompozytor romantyczny, uważany za ucieleśnienie całej epoki. Już od początku uznany był za genialne dziecko. Ze względu na zabory musiał opuścić kraj, emigrował do Francji. Zmarł w wieku 39 lat z powodu licznych chorób, m.in. gruźlicy. Jego ciało pochowane jest w Paryżu, jednak serce przewieziono do Polski i umieszczono je w kościele św. Krzyża w Warszawie.

Zasady Konkursu Chopinowskiego

Przebieg konkursu zmieniał się wraz z kolejnymi edycjami. Początkowo miał dwa etapy, następnie trzy, a obecnie składa się z czterech. Pierwszy obejmuje wykonanie wybranego **nokturnu**, dwie **etiudy** oraz **balladę**, **scherzo**, lub *Barkarolę Fis-dur op. 60*, lub *Fantazję f-moll op. 49*. Kolejność wykonywania utworów jest dowolna z wyjątkiem etiud z grup a i b, które należy wykonać jedna po drugiej. W drugim etapie uczestnicy wykonują jeden **wybrany utwór** z pośród podanych, jeden walc, jeden polonez oraz dowolny utwór lub utwory Chopina, tak aby wypełnić czas występu, który trwa od 30 do 40 minut. Trzeci etap skupia się na **mazurkach** – należy wykonać ich cały cykl, a także *Sonatę b-moll op. 35*, lub *Sonatę h-moll op. 58* lub pełny cykl *Preludiów op. 28*. Ostatni czwarty etap jest finałem, w którym wykonywany jest jeden z koncertów fortepianowych Chopina – *e-moll op. 11*, lub *f-moll op. 21*. Konkurs przewiduje nagrody stałe, a także nagrody specjalne, np. za najlepsze wykonanie mazurków, za najlepsze wykonanie koncertu itp. Spośród finalistów wybierany jest laureat, który według jury zagrał najlepiej ze wszystkich finalistów.

Polecenie 1

Wyobraź sobie, że jesteś uczestnikiem pierwszego etapu *Konkursu Chopinowskiego* i musisz wykonać jeden z utworów określonych w regulaminie. Wystuchaj nagrań i wybierz jeden z nich. Uzasadnij swój wybór.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/Dg9r8Fc6N>

Fryderyk Chopin, „Barkarola Fis-dur op. 60”, online-skills, CC BY 3.0

Na nagraniu Barkarola Fis-dur Fryderyka Chopina. Utwór w tempie umiarkowanym, w metrum 12/8. Jego podstawą jest śpiewna linia melodyczna. Melodii towarzyszy powtarzająca się figura akompaniamentu w basie. Melodia jest bogato ornamentowana. Formę dzieła określić można ogólnie jako trzyczęściową A B A1. W utworze można także wyróżnić krótki, intrygujący wstęp oraz przepiękną kodę.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/Dg9r8Fc6N>

Fryderyk Chopin, „Fantazja f-moll op. 49”, online-skills, CC BY 3.0

Na nagraniu Fantazja f-moll Fryderyka Chopina. To dzieło szeroko rozbudowane będące skomplikowaną muzyczną opowieścią. Przebieg utworu w skrócie wygląda tak: wstęp z dwoma tematami "marszowymi", część pierwsza przedstawiająca różne tematy melodyczne, liryczna część centralna rodzaj reprzyzy i koda. Nastrój bardzo często się zmienia, utwór jest bardzo skomplikowany.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/Dg9r8Fc6N>

Fryderyk Chopin, Ballada g-moll op. 23, online-skills, CC BY 3.0

Na nagraniu Ballada g-moll opus dwudzieste trzecie Fryderyka Chopina. Utwór ma bajkową, fantastyczną aurę. Często występuje tempo rubato - jakby budzenie się z zamyślenia, wydobywanie z pamięci. Melodia jest piękna, nostalgiczna, wznosi się i opada w kołyszącym się miarowo metrum 6/4. Opowieść powoli rośnie. Utwór nabiera tonów dramatycznych. To, co następuje później, toczy się na kształt bliskiej formie, którą nazywamy sonatowym allegrem. Po ekspozycji jawi się część zwana przetworzeniem, w której oba tematy ulegają gruntownemu przeobrażeniu.

Polacy, którzy zostali laureatami *Konkursu Chopinowskiego*

Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina ma za sobą już XVII edycji. W czterech z nich to Polacy uzyskali tytuł laureata, byli to Halina Czerny-Stefańska (edycja IV), Adam Harasiewicz (edycja V), Krystian Zimerman (edycja IX) oraz Rafał Blechacz (edycja XV).

1

Grande valse brillante op. 18,

Fryderyk Chopin, **Wykonawca:** Halina Czerny-Stefańska

Źródło: Sternstunden der Musik: Frédéric Chopin

Halina Czerny-Stefańska (1922-2001) to polska pianistka, która uzyskała tytuł laureata IV edycji Konkursu Chopinowskiego. Zyskała światową sławę jako pianistka, pedagog, a także jurorka w najbardziej prestiżowych konkursach.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PKoiVZtLz>

Halina Czerny-Stefańska, Źródło: zpe.gov.pl

1

Nokturn cis-moll op. posth no. 20

Fryderyk Chopin, **Wykonawca:** Adam Harasiewicz

Źródło: Chopin: The 21 Nocturnes; The 26 Préludes

Adam Harasiewicz (1932) jest polskim pianistą, który uzyskał tytuł laureata V edycji Konkursu Chopinowskiego. Dzięki konkursowi jego kariera przybrała rangę światowej. Koncertował w Europie, Azji i Ameryce północnej. Był także jurorem prestiżowych konkursów międzynarodowych.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PKoiVZtLz>

Adam Harasiewicz, Źródło: zpe.gov.pl

Fantazja f-moll op. 49

Fryderyk Chopin, **Wykonawca:** Krystian Zimerman

Źródło: Chopin Complete Edition

Krystian Zimerman (1956) jest polskim pianistą, który uzyskał tytuł laureata IX edycji Konkursu Chopinowskiego. Jest jednym z najbardziej znanych obecnie koncertujących pianistów, występuje na całym świecie.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PKoiVZtLz>

Krystian Zimerman, Źródło: zpe.gov.pl

Polonez As-dur op. 53

Fryderyk Chopin, **Wykonawca:** Rafał Blechacz

Źródło: Chopin: Polonaises

Rafał Blechacz (1985) jest polskim pianistą, który uzyskał tytuł laureata XV edycji Konkursu Chopinowskiego.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PKoiVZtLz>

Rafał Blechacz, Źródło: zpe.gov.pl

Zadania

Ćwiczenie 1

Zaznacz edycje *Konkursu Chopinowskiego* w których Polacy uzyskali tytuł laureata.

☐ IV Edycja

☐ X Edycja

☐ XV Edycja

☐ IX Edycja

☐ II Edycja

☐ I Edycja

☐ V Edycja

Ćwiczenie 2

Zaznacz zdania prawdziwe.

☐ *Konkurs Chopinowski* poświęcony jest wyłącznie twórczości Fryderyka Chopina.

☐ *Konkurs Chopinowski* odbywa się co pięć lat.

☐ *Konkurs Chopinowski* zawsze składał się z czterech etapów.

☐ Podczas II wojny światowej odbyły się dwie edycje *Konkursu Chopinowskiego*.

Ćwiczenie 3

Przyporządkuj imię i nazwisko pianisty do fotografii.

Krystian Zimerman

Rafał Blechacz

Adam Harasiewicz

Ćwiczenie 4

Wysłuchaj nagrania utworu Fryderyka Chopina. Zaznacz jego tytuł.

Materiał audio dostępny pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/PKoiVZtLz>

- ☐ Grande valse brillante op. 18
- ☐ Fantazja f-moll op. 49
- ☐ Nokturn cis-moll op. posth no. 20

Ćwiczenie 5

Zaznacz rok, w którym odbyła się I edycja *Konkursu Chopinowskiego*.

☐ 1924

☐ 1927

☐ 1920

☐ 1849

Ćwiczenie 6

Zaznacz nazwę miejscowości, w której odbywa się Konkurs Chopinowski.

☐ Żelazowa Wola

☐ Stalowa Wola

☐ Paryż

☐ Warszawa

Ćwiczenie 7

Zaznacz jaki utwór wykonują uczestnicy IV etapu Konkursu Chopinowskiego.

☐ Ballady

☐ Mazurki

☐ Polonezy

☐ Koncert fortepianowy

Słownik pojęć

Ballada

utwór wokalny o treści epickiej, wolny i nastrojowy; też: utwór instrumentalny o swobodnej budowie.

Etiuda

krótki utwór na instrument solo przeznaczony w założeniu dla celów ćwiczeniowo-technicznych; szkolne etiudy, np. fortepianowe, opierają się zwykle na jednym wybranym problemie technicznym; etiudy koncertowe — obok walorów dydaktycznych mają wartość dzieł artystycznych (między innymi: F. Chopin, F. Liszt, C. Debussy)

Fantazja

utwór instrumentalny o swobodnej budowie, często improwizowany, nawiązujący także do istniejących już w danym okresie form i gatunków.

Filharmonia Narodowa

polska instytucja kultury, pod jej patronatem organizowany jest Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina oraz festiwal Warszawska Jesień. W gmachu instytucji urzęduje Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej. W samym budynku często odbywają się koncerty symfoniczne, recitale, wieczory kameralne, koncerty dla młodzieży, niedzielne koncerty, Poranki i Popołudnia dla Małych Melomanów. Oprócz tego w siedzibie Filharmonii organizowane są kongresy, sympozja, ekspozycje i spotkania. Instytucja posiada salę koncertową na 1072 miejsca oraz salę kameralną na 378 miejsc. Warto nadmienić, że Filharmonia Narodowa pełni także funkcję nagraniową dla polskich i zagranicznych firm płytowych.

Mazurek

stylizowana forma muzyczna oparta na jednym z trzech tańców tj. mazurze, oberku czy kujawiaku, w metrum $\frac{3}{4}$ lub $\frac{6}{8}$. Tempo zróżnicowane, od wolnego do szybkiego. Wśród znanych kompozytorów tworzących mazurki wyróżnia się: Fryderyka Chopina, czy Karola Szymanowskiego.

Nokturn

utwór instrumentalny o spokojnym, sentymentalnym charakterze, mający oddać nastrój nocy.

Scherzo

pogodny utwór muzyczny.

Walc

taniec towarzyski w takcie $\frac{3}{4}$, w tempie umiarkowanie szybkim; też: muzyka do tego tańca lub utwór muzyczny oparty na jego rytmie.

Słownik pojęć opracowano na podstawie:

J. Habela, *Słowniczek muzyczny*, PWM, Kraków 1998.

sjp.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

[Fryderyk Chopin, „Barkarola Fis-dur op. 60”, online-skills, CC BY 3.0](#)

2 Fryderyk Chopin, „Fantazja f-moll op. 49”, online-skills, CC BY 3.0

3 Fryderyk Chopin, Ballada g-moll op. 23, online-skills, CC BY 3.0

4 Fryderyk Chopin, „Grande valse brillante op. 18”, wyk. Halina Czerny-Stefańska, online-skills, CC BY 3.0

5 Fryderyk Chopin, „Nokturn cis-moll op. posth no. 20”, wyk. Adam Harasiewicz, online-skills, CC BY 3.0

6 Fryderyk Chopin, „Scherzo b-moll op.31”, wyk. Krystian Zimerman, online-skills, CC BY 3.0

7 Fryderyk Chopin, „Polonez As-dur op. 53”, wyk. Rafał Blechacz, online-skills, CC BY 3.0

Bibliografia

Janusz Ekiert, *Chopin wiecznie poszukiwany: Historia Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie*, Warszawa 2010.